

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل
ARDABIL UNIVERSITY OF MEDICAL SCIENCES

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد علوم تشریحی

عنوان:

ارزیابی تاثیر نوروپروتکتیو کارودیلول بر میزان بیان فاکتورهای التهابی در مدل ضایعه
نخاعی در موش صحرائی نر بالغ

نگارش:

محمدجواد خوشنواي فومنی

اساتید راهنما:

دکتر علی نیاپور

دکتر زینب نامجو

استاد مشاور:

دکتر کیوان امیرشاهرخی

شهریور ماه ۱۴۰۲

شماره پایان نامه: ۰۹۱

تقدیم به

پدر بزرگوار و مادر مهربانم

که با لطف، محبت و حمایت هایشان

توان پرواز در آسمان علم را به من بخشیدند

و

خواهر عزیزم

که در تمام سختی ها همیشه پشتیبان من بوده

تشکر و قدردانی

سپاس ویژه دارم از استاد بزرگوار و ارجمند

جناب آقای دکتر علی نیاپور

بابت تمام زحمات، آموزه ها و راهنمایی های ایشان،

از سرکار خانم دکتر زینب نامجو

که در تمامی مراحل این پژوهش با لطف بیکران خود حامی من بودند،

و از جناب آقای دکتر کیوان امیرشاهرخی و الطاف ایشان

کمال تشکر را دارم.

همچنین از استاد فرزانه **جناب آقای دکتر رامین سلیم نژاد**،

کارشناس محترم آزمایشگاه **سرکار خانم دکتر شهناز حسین زاده**،

جناب آقای یاور محبی کارشناس ارشد زیست فناوری پزشکی،

جناب آقای سعید سلیم پور کارشناس ارشد فیزیولوژی پزشکی،

جناب آقای عرفان قریشی زاده، کارشناس ارشد میکروبی شناسی پزشکی

و سایر دوستان و همکارانی که در این راه مرا یاری نمودند

کمال تشکر و قدردانی را دارم .

فهرست

عنوان

صفحه

چکیده:	۱۰
فصل اول: مقدمه	۱۱
۱-۱- مقدمه	۱۲
۱-۲- بیان مساله	۱۳
۱-۲-۱- مفهوم اینفلامازوم	۱۷
۱-۲-۲- انواع اینفلامازوم های دخیل در آسیب های تروماتیک	۲۱
۱-۲-۳- اینفلامازوم NALP1/NLRP1	۲۲
۱-۲-۴- اینفلامازوم NALP3/NLRP3	۲۳
۱-۲-۵- اینفلامازوم AIM2	۲۴
۱-۲-۶- فعال سازی اینفلامازوم ها پس از SCI	۲۵
۱-۲-۷- اینفلامازوم ها به عنوان هدف های درمانی در جراحی های CNS	۲۷
۱-۲-۸- راه های پیشگیری و جلوگیری از گسترش آسیب نخاعی	۲۷
۱-۲-۹- راه های درمان آسیب نخاعی	۲۸
۱-۳- اهداف و فرضیات طرح	۳۱
۱-۳-۱- هدف اصلی طرح	۳۱
۱-۳-۲- اهداف فرعی طرح	۳۱
۱-۳-۳- اهداف کاربردی طرح	۳۱
۱-۳-۴- فرضیات یا سوالات پژوهش	۳۲
۱-۴- تعریف واژه های اختصاصی	۳۲
فصل دوم: بررسی متون	۳۳

- ۳۴-۲-۱- التهاب عصبی..... ۳۴
- ۳۷-۲-۲- کارودیلول و کاهش التهاب در بیماری های مختلف سیستم عصبی و غیر عصبی..... ۳۷
- ۴۰- فصل سوم: مواد و روش ها..... ۴۰
- ۴۱-۳-۱- نوع مطالعه..... ۴۱
- ۴۱-۳-۲- ملاحظات اخلاقی..... ۴۱
- ۴۱-۳-۳- مکان و زمان انجام مطالعه..... ۴۱
- ۴۱-۳-۴- مواد، ترکیبات شیمیایی و کیت های آنزیمی مورد استفاده در تحقیق..... ۴۱
- ۴۲-۳-۵- تجهیزات الکتریکی مورد استفاده..... ۴۲
- ۴۳-۳-۶- نام ظروف و وسایل مورد استفاده..... ۴۳
- ۴۴-۳-۷- مطالعه In vitro..... ۴۴
- ۴۴-۳-۷-۱- تهیه و کشت سلول ها..... ۴۴
- ۴۴-۳-۷-۲- پاساژ سلول ها..... ۴۴
- ۴۵-۳-۷-۳- تعویض محیط کشت..... ۴۵
- ۴۵-۳-۷-۴- فریز و ذوب کردن سلول ها..... ۴۵
- ۴۶-۳-۷-۵- شمارش سلولی..... ۴۶
- ۴۶-۳-۷-۶- مواجهه سلول ها با LPS و CVL و تعیین دوز مناسب..... ۴۶
- ۴۷-۳-۷-۷- تست MTT..... ۴۷
- ۴۸-۳-۷-۸- بررسی میزان ROS..... ۴۸
- ۴۸-۳-۷-۹- بررسی تاثیر CVL بر بقا سلول های SH-SY5Y..... ۴۸
- ۴۸-۳-۷-۱۰- بررسی میزان بیان ژن های NF- κ B، IL-1 β و NLRP3..... ۴۸
- ۵۰-۳-۷-۱۱- استخراج RNA کل..... ۵۰
- ۵۱-۳-۷-۱۲- بررسی غلظت و درجه خلوص RNA استخراج شده با استفاده از اسپکتروفتومتری..... ۵۱
- ۵۱-۳-۷-۱۳- تیمار RNA با DNase..... ۵۱
- ۵۲-۳-۷-۱۴- سنتز cDNA..... ۵۲

- ۱۵-۳-۷- واکنش زنجیره پلی مرز ۵۲
- ۱۶-۳-۷- ژل الکتروفورز ۵۴
- ۱۷-۳-۷- بررسی میزان بیان پروتئین IL-1 β ۵۵
- ۱۸-۳-۷- وسترن بلات ۵۵
- ۳-۸- مطالعه In vivo ۶۳
- ۱-۳-۸- تهیه و گروه بندی موش های صحرایی ۶۳
- ۲-۳-۸- ایجاد ضایعه نخاعی ۶۴
- ۳-۳-۸- مراقبت از حیوان بعد از جراحی ایجاد مدل ضایعه نخاعی ۶۷
- ۴-۳-۸- بررسی فعالیت حرکتی موش های صحرایی با استفاده از تست BBB ۶۷
- ۵-۳-۸- نحوه امتیازبندی تست BBB ۶۸
- ۶-۳-۸- نمونه برداری از نخاع ۷۰
- ۷-۳-۸- تکنیک رنگ آمیزی H&E ۷۰
- ۸-۳-۸- رنگ آمیزی هماتوکسیلین و ائوزین ۷۲
- ۹-۳-۸- مقایسه اندازه حفره محل ضایعه ۷۲
- ۱۰-۳-۸- بررسی میزان بیان ژن های NF- κ B و NLRP3 با روش RT-PCR ۷۳
- ۹-۳- روش آماری تجزیه و تحلیل داده ها ۷۳
- فصل چهارم: نتایج ۷۴
- ۱-۴- تعیین دوز دارو در سلول های BV2 ..... ۷۵
- ۲-۴- کارودیلول سبب کاهش تولید ROS می شود ۷۶
- ۳-۴- کارودیلول بیان ژن های التهابی در سلول های BV2 را کاهش می دهد ۷۶
- ۴-۴- کارودیلول از طریق تاثیر در مسیر های Notch و PPAR- γ می تواند میزان پروتئین های التهابی و نسبت M1/M2 سلول های BV2 را تغییر دهد ۷۸
- ۵-۴- تاثیر CVL بر بقا سلول های SH-SY5Y ۸۰
- ۶-۴- ارزیابی حیوانات جهت تایید مدل ضایعه نخاعی ۸۱

- ۷-۴- تاثیر CVL بر بهبود حرکتی در موش های صحرایی با SCI ۸۲
- ۸-۴- تاثیر CVL بر تمامیت بافتی در نخاع موش های صحرایی با SCI ۸۳
- ۹-۴- نتایج مطالعه بافتی اندازه حفره کیستیک در محل ضایعه ۸۴
- ۱۰-۴- تاثیر CVL بر بیان ژن های NF-κB و NLRP3 موش های صحرایی ۸۵
- فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری ۸۸
- ۱-۵- بحث ۸۹
- ۲-۵- محدودیت های مطالعه ۹۷
- ۳-۵- نتیجه گیری ۹۸
- ۴-۵- پیشنهادات ۹۹
- ۵-۵- ترجمان دانش ۱۰۰
- ۶-۵- منابع ۱۰۱

فهرست اشکال، جداول و نمودارها

- شکل ۱-۱- تصویر شماتیک از وقایع مرتبط با آسیب نخاعی (SCI) در مراحل یا فازهای اولیه و ثانویه ۷
- شکل ۱-۲- ساختار اینفلامازوم ها و نحوه فعال سازی آن از سطح غشا ۹
- شکل ۱-۳- ساختار یک اینفلامازوم، نحوه فعال سازی و اثرات آن بر روی هسته و ایجاد التهاب ۱۱
- شکل ۱-۴- انواع اینفلامازوم های کشف شده در سیستم عصبی و ساختار آن ها ۱۳
- جدول ۱-۳- توالی ها و اندازه پرایمرهای مورد مطالعه در بخش *In vitro* ۴۴
- جدول ۲-۳- حجم های مورد استفاده برای تهیه ژل جداکننده ۸٪ ۴۹
- جدول ۳-۳- حجم های مورد استفاده برای تهیه ژل متراکم کننده ۴٪ ۵۰

- جدول ۳-۴- آنتی بادی های مورد استفاده در تکنیک وسترن بلات ۵۳
- شکل ۳-۱- آماده سازی حیوان برای انجام جراحی ۵۶
- شکل ۳-۲- نخاع اکسیپوز شده و نحوه ایجاد ضایعه نخاعی با تکنیک compression ۵۶
- جدول ۳-۵- توالی ها و اندازه پرایمرهای مورد مطالعه در بخش In vivo ۶۳
- شکل ۴-۱- تاثیر دوزهای افزایشی CVL و LPS بر میزان بقا سلول های BV2 پس از ۴۸ ساعت ۶۵
- شکل ۴-۲- میزان ROS سلول های BV2 ..... ۶۶
- شکل ۴-۳- تاثیر CVL بر بیان ژن های التهابی در سلول های BV2 ..... ۶۷
- شکل ۴-۴- تاثیر CVL بر بیان پروتئین های التهابی در سلول های BV2 ..... ۶۹
- شکل ۴-۵- تاثیر CM سلول های BV2 پس از پیش تیمار و پس تیمار با CVL و LPS بر میزان بقا سلول های SH-SY5Y ۷۱
- شکل ۴-۶- تایید هیستولوژیک حیوانات مدل شده SCI بعد از رنگ آمیزی H&E ۷۲
- شکل ۴-۷- تست رفتاری BBB جهت ارزیابی فعالیت حرکتی اندام خلفی موش های صحرایی ۷۳
- شکل ۴-۸- رنگ آمیزی بافتی موش های صحرایی ۷۲ ساعت پس از ایجاد ضایعه نخاعی ۷۴
- شکل ۴-۹- بررسی اندازه حفره کیستیک محل ضایعه در گروه های مورد مطالعه ۷۵
- شکل ۴-۱۰- تاثیر CVL بر میزان بیان ژن های التهابی در موش های صحرایی ۷۶

فهرست اختصارات

AIM: Absent in melanoma

ASC: Adaptor apoptosis-associated speck-like protein protein containing a CARD

ATP: Adenosine triphosphate

BBB: Basso, Beattie and Bresnahan

CARD: Caspase activation and recruitment domain

COX: Cyclooxygenase

CSF: Cerebrospinal fluid

CVL: Carvedilol

DAMP: Damage-associated molecular patterns

DEPC: Diethyl pyrocarbonate

ELISA: Enzyme-linked immunosorbent assay

GSH: Glutathione

GSDMD: Gasdermin D

H&E: Hematoxylin and Eosin

HES: Hairy and enhancer of split

IFN: Interferon

IHC: Immunohistochemistry

IL: Interleukin

ISA: Intrinsic sympathomimetic activity

LFB: Luxal Fast Blue

LPS: Lipopolysaccharide

LRR: Leucine rich repeat

MDA: Malondialdehyde

MMP: Matrix metalloproteinase

MPO: Myeloperoxidase

mRNA: Messenger RNA

NF-κB: Nuclear factor kappa B

NICD: Notch intracellular domain

NICE: The national institute for health and care excellence

NLRP: Nucleotide-binding oligomerization domain, leucine rich Repeat and pyrin domain containing

NOD-like: Nucleotide oligomerization domain

NOX2: NADPH oxidase 2

OD: Optical density

PAMP: Pathogen-associated molecular patterns

PPAR: Peroxisome proliferator-activated receptor

PRR: Pattern recognition receptor

PYD: Pyrin domain

RANK: Receptor activator of nuclear factor kappa beta

RANKL: Receptor activator of nuclear factor kappa beta ligand

ROS: Reactive oxygen species

SCI: Spinal Cord Injury

SDF-1α: Stromal cell-derived factor-1 alpha

SOD: Superoxide dismutase

T1: Thoracic segment 1

TBI: Traumatic brain injury

TLR: Toll-like receptor

TNF-α: Tumor necrosis factor alpha

WB: Western blot

ارزیابی تاثیر نوروپروتکتیو کارودیلول بر میزان بیان فاکتورهای التهابی در مدل ضایعه نخاعی در موش صحرائی نر بالغ

چکیده:

زمینه: التهاب عصبی از ویژگی های مهم آسیب ثانویه ضایعه نخاعی است. اینفلامازوم ها در ایجاد آپوپتوز و التهاب در بافت های مختلف نقش دارند. این کمپلکس ها آغازگر آبشارهای آپوپتوز و التهاب به دنبال ضایعه نخاعی می باشند.

هدف: بررسی تاثیر داروی کارودیلول بر میزان بیان فاکتورهای التهابی پس از ضایعه نخاعی

مواد و روش ها: در بخش *in vitro*، اثر این دارو بر تغییرات بیان فاکتورهای التهابی در سلول های BV2 تیمار شده با LPS به وسیله RT-PCR، ELISA و Western blot مورد بررسی قرار گرفت. در بخش *in vivo*، میزان بیان کمپلکس اینفلامازومی NLRP3 و فاکتورهای التهابی در مدل ضایعه نخاعی در موش صحرائی پس از تجویز ۷۲ ساعته داروی کارودیلول با استفاده از RT-PCR سنجیده شد. همچنین تست رفتاری و رنگ آمیزی بافتی جهت بررسی تغییرات اندازه حفره ایجاد شده در نخاع صورت گرفت.

نتایج: نتایج در بخش *in vitro* نشان داد که کارودیلول می تواند منجر به کاهش فاکتورهای التهابی و استرس اکسیداتیو سلول های BV2 تیمار شده با LPS شود. همچنین نسبت سلول های M1/M2 را تغییر می دهد. این موارد از طریق تنظیم مسیر پیام رسانی Notch و PPAR γ انجام می شود. نتایج تست های رفتاری، بافتی و مولکولی نشان داد که درمان با کارودیلول توانست حفره محل ضایعه و میزان بیان کمپلکس اینفلامازومی NLRP3 و NF-kB p65 ناشی از ضایعه نخاعی را کاهش داده و با بهبود عملکرد حرکتی همراه باشد.

نتیجه گیری: کارودیلول با اثر بر کمپلکس اینفلامازومی، فاکتورهای التهابی و اعمال تغییراتی در مسیر های پیام رسانی بالادستی و همچنین افزایش نسبت سلول های M2 میکروگلیا می تواند منجر به کاهش التهاب پس از ضایعه نخاعی شود و میزان مرگ سلولی و فاکتورهای استرس اکسیداتیو را کنترل کند.

کلمات کلیدی: کارودیلول، ضایعه نخاعی، التهاب، اینفلامازوم